

Kampvuur,
de B-kant van de pophistorie

Kampvuur

de B-kant van de pophistorie

Bert van de Kamp

Brave New Books

©Bert van de Kamp, 2016
Cover: Dead Moon, Tombstone Music
Coverontwerp: CHep
Foto auteur: Ton Stassen
ISBN: 9789402127003

Inhoud

Voorwoord	7
1. Rockabilly	
The Everly Brothers	8
Roy Orbison	9
Johnny Cash	12
2. Psychedelische Rock	
Arthur Lee & Love	22
Syd Barrett (Pink Floyd)	27
Moby Grape	41
Captain Beefheart	52
Dead Moon	63
3. Singer-songwriters (1):	
Leonard Cohen	82
Kate Bush	101
Nick Cave	108
4. Americana	
The Band	129
J.J. Cale	133
Tucson: Green On Red, Giant Sand, e.a.	151
Rainer	157
16 Horsepower	162
Johnny Dowd en The Baptist Generals	179
5. Prog-rock	
Van Der Graaf Generator	189
6. Singer-songwriters (2)	
Tim Buckley	199
Nick Drake	209
Townes Van Zandt	219
Jeff Buckley	230
Noten	245

---

*'Everything is not enough
And nothing is too much to bear'*

(Townes Van Zandt)

Voorwoord

Bescheidenheid is niets anders dan het verlangen om tweemaal geprezen te worden, wist Godfried Bomans al, dus vergeef mij de onbescheidenheid van de titel. *Kampvuur* verwijst naar mijn achternaam in combinatie met mijn vurige passie voor de muziek van met name de artiesten die in dit boek aan de orde komen. De B-kant van de pophistorie? De Bert-kant wellicht?

Op verzoek van cursisten in Drunen (N.B.) die net 10 avonden over de Geschiedenis van de Popmuziek achter de rug hadden, heb ik besloten na de min of meer objectieve popgeschiedenis, zoals neergelegd in *C'mon Everybody!* (Brave New Books, 2015), mijn eigen alternatieve, subjectieve geschiedenis bij de kop te nemen. Vanaf de rockabilly van de jaren vijftig tot aan het begin van de 21^e eeuw volgen wij de ontwikkeling van mijn persoonlijke smaak aan de hand van artikelen en interviews met favoriete artiesten, zoals die eerder werden gepubliceerd in (*Muziekkrant*) *Oor*, waarvoor ik van 1973 tot 2002 redacteur was.

Het is een soort van 'underground history' geworden met veel namen die het grote publiek nooit hebben bereikt. Helden als Bob Dylan, Lou Reed, David Bowie en Neil Young hebben (net als The Beatles en de Rolling Stones) een superstatus, waardoor zij buiten het kader van dit boek vallen. Dat wordt een ander boek..

Van sommige artiesten, die ik nooit in werkelijkheid heb ontmoet, c.q. geïnterviewd heb ik ter volledigheid korte karakteristieken opgenomen. Op 12-jarige leeftijd was ik uitgever én hoofdredacteur van het muziekblad *The Song* (1 ex.), waarvan het eerste nummer een cover-story bevatte van The Everly Brothers. Die openen dan ook dit boek.

Den Bosch, oktober 2016

1. Rockabilly

Rockabilly is de oude naam van rock & roll waarin de invloed van de hillbilly-muziek nog doorklinkt. Hillbilly was de naam die in de jaren vijftig aanvankelijk aan de blanke versie van rhythm & blues werd gegeven. 'Rockabilly heeft geleend van de blues, bebop en country' (Johnny Cash). Nog altijd wordt deze term gebezigd voor rock & roll oude stijl, soms in verbasterde versie: psychobilly.

The Everly Brothers

Ik vond als tiener ('*Till*) *I Kissed You* van The Blue Diamonds wel een leuk liedje... tot ik de versie van The Everly Brothers hoorde! Meer dan leuk was dat, veel meer zelfs.

Don en Phil Everly waren kindsterretjes Little Donnie en Baby Boy Phil toen zij met hun ouders op de locale radio in Kentucky een eigen 'family show' hadden. In de jaren vijftig, toen rockabilly zich tot rock & roll ontwikkelde begonnen de twee broers vanuit Nashville een carrière als zingend duo. In 1957 hadden zij hun eerste hit met het door Felice en Boudleaux Bryant geschreven *Bye Bye Love*. Schitterende vocale harmonieën maakten hun sterk country getinte popliedjes tot een ware beleving. Er volgde een reeks van hitsingles: *Wake Up Little Susie* (Ned. *Willem Word Wakker!* door de Butterflies), *All I Have to Do Is Dream*, *Bird Dog* en *Devoted To You*. De Everly's schreven ook zelf songs, waarvan Don's (*Till*) *I Kissed You* de grootste was. Zij waren op Elvis Presley na de populairste rock & roll-act in de States en heel even ook in ons land. Erg grote successen waren vervolgens nummers als *Cathy's Clown*, *Walk Right Back* en *Temptation*. In 1984 hadden ze een hit met het door Paul McCartney geschreven *On The Wings of*

a Nightingale. In hun nadagen groeiden de broers uit elkaar, onder meer door Dons verslaving aan verdovende middelen. Deze legde uiteindelijk het loodje in 2014. The Everly's hebben de standaard gezet voor close-harmony in de popmuziek. Ofschoon ze ook veel treurige liedjes op hun naam hadden staan (*So Sad, Problems, Take A Message To Mary*) staan de Everly Brothers garant voor een opbeurende luisterervaring. Ze zijn in 1986 opgenomen in de Rock & Roll Hall of Fame.

De Caruso van de rock & roll
Roy Orbison (1936 – 1988)¹

'Now you're gone
And from this moment on

I'll be cryin''
(Crying)

Roy Orbison, the Big O, is niet meer. In de nacht van 6 op 7 december heeft zijn rock & roll-hart het plotseling begeven. Hij overleed in een ziekenhuis in Nashville, de stad waar hij vanaf 1960 zijn meeste hits opnam. The Big O was met zijn buigzame heldentenor de Caruso van de rock & roll. Na jarenlang een vrij zorgelijk bestaan te hebben geleid, ging het de laatste tijd juist weer enorm goed met Roy. Een nieuw platencontract bij Virgin Records en het lidmaatschap van de supergroep The Traveling Willburys, met Bob Dylan, George Harrison, Tom Petty en Jeff Lynne. Zijn nieuwe album *Mystery Girl* zou in de eerste week van februari 1989 worden uitgebracht, voorafgegaan door de single *You Got It* en begeleid door een grootscheepse reclamecampagne. Orbison was, zoals dat in lelijk platenjargon heet, 'weer helemaal terug.' De tv-special *Roy Orbison & Friends, A Black and White Night* was een succes gebleken en had duidelijk gemaakt hoeveel sterren van nu zich schatplichtig voelen jegens de Big O. Superfans als Bruce Springsteen, Elvis Costello en Bono beschouwden het als een eer nummers voor zijn nieuwe album te mogen schrijven, een gevoel dat werd gedeeld door stergitaristen als Steve Cropper en Eric Clapton, die eveneens aan deze door Willbury-collega's Tom Petty en Jeff Lynne geproduceerde plaat meewerkten. Orbison heeft nog net op tijd erkenning gevonden bij de groten van zijn tijd, maar hij heeft er niet lang van kunnen genieten.

*'Roy Orbison singing for the lonely
Hey, that's me and I want you only'*
(Bruce Springsteen)

Orbison werd op 23 april 1936 in Vernon, in West-Texas geboren. Op zijn zesde leerde hij al gitaar spelen, dankzij een vader die zelf amateur country & westernmusicus was. Op zijn achtste trad de jonge Roy al op voor de radio en in zogeheten Medicine Shows, gezelschappen van rondtrekkende artiesten en wonderdokters. Als tiener maakte hij met zijn groep The Wink Westerners opnamen in de studio van Norman Petty in Clovis, waar Buddy Holly ook opnam. Later zou de groep haar naam veranderen in The Teen-Kings en een van de opnames komt op instigatie van Johnny Cash terecht bij Sam Phillips van het legendarische Sun Records in Memphis, de ontdekker van Elvis Presley en Jerry Lee Lewis. De laatste nam een van Roy's songs op (*Down The Line*), evenals Buddy Holly en The Everly Brothers (*Claudette*). Zijn eigen eerste plaatje voor het Sun-label was *Ooby Dooby* dat in 1956 werd uitgebracht. Orbison maakte diverse opnamen voor Sun, maar zijn talent kwam pas echt goed tot zijn recht toen hij naar Nashville ging en onder leiding van Fred Foster voor diens

Monument-label ging opnemen. Al zijn grote hits stammen uit die periode, misschien omdat Orbison van nature evenzeer country als rock & roll was. Het overlijden van zijn vrouw Claudette (in 1966 bij een motorongeluk) en kort daarna van twee van zijn drie kinderen (bij een brand) vormden persoonlijke tragedies, die hij pas na vele jaren enigszins te boven kwam.

Met zijn zwarte Brylcreemkuif, zijn zwarte pak en zonnebril was hij de melancholieke 'loner' onder de rock & rollers. The Beatles stonden in 1963 bij hem in het voorprogramma en vonden dat een eer. Elvis Presley noemde hem eens 'de grootste zanger van ons allen'. Orbison had een van God gegeven stem en wat hij daarmee in minder dan drie minuten wist op te roepen was ongeëvenaard.

The Man in Black

Johnny Cash (1932-2003)²

Als Johnny Cash het podium opstapt, gebeurt er iets. In de Fillmore te San Francisco, een roemruchte zaal die riekt naar de psychedelische jaren zestig, breekt een soort pandemonium uit dat minutenlang aanhoudt. Zijn imposante verschijning is van haast mythische allure. Hij is als een generaal die terugkeert na een glorieus gewonnen veldslag, of een door zijn volk op handen gedragen president. Een geheel in het zwart geklede 'angry old man' die zijn uit alle rangen, standen en leeftijden bestaand publiek met zijn sonore bariton toespreekt: 'Holyfield heeft zojuist in de elfde ronde Tyson verslagen na een technische knock-out.' Opnieuw luid gebrul. *'Remember who told you first.'* Dan zet zijn vaste groep The Tennessee Three het onmiskenbare intro van *Folsom Prison Blues* in. Als hij een nummer van zijn nieuwe album *Unchained* aankondigt, excuseert hij zich, want hij weet dat zijn publiek vooral de oude succesnummers wil horen, maar: 'Ik geloof in deze songs, anders zou ik ze niet voor jullie zingen.'

Unchained bevat een keur aan oude en nieuwe songs, die elkaar bijzonder goed blijken te verdragen. Opvallend zijn de bijdragen van jonge, hedendaagse songschrijvers als Beck en Soundgarden's Chris Cornell, nummers die vanavond allebei worden gezongen.

'De keuze van de nummers bepaal ik hoofdzakelijk zelf,' verklaart Cash in het gesprek dat ik eerder op zijn hotelkamer met hem had, 'Al kwamen er van de kant van Rick Rubin ook allerlei suggesties. De definitieve beslissing lag echter steeds bij mij. *Rusty Cage* was een van Rick's suggesties. Hij vroeg me of ik ooit naar Soundgarden had geluisterd. Ik zei: nee. Hij draaide dat nummer voor mij en mijn reactie was: no way! Ik bedoel, metal is metal en country is country. Hij zei toen: Als wij die song nu eens zo arrangeren dat jij je er wel prettig bij voelt? Waarop ik zei: Okay, als ik mij de song eigen kan maken, wat mij zeer onwaarschijnlijk lijkt, dan wil ik het wel proberen. Toen ik zijn arrangement

hoorde, was ik zeer verbaasd. Ik voelde mij er werkelijk prettig bij. Nu zing ik het op al mijn concerten en is het zo ongeveer mijn favoriete nummer van de plaat.

'De Beck-song *Rowboat* was ook zijn suggestie, al kende ik de song al langer. Beck had voor mij ongeveer anderhalf jaar geleden in Hollywood het voorprogramma gedaan en toen ik hem dat nummer hoorde zingen, was ik er meteen weg van. Ik zei: dat is een song die ik in de jaren zestig had kunnen schrijven, toen ik zelf door de hel ging: *Dogfood on the floor and I've been like this before!* Okay, die kan ik doen.

'Beck is een jongeman met een oude ziel. Zijn kennis van de mountain-muziek uit de Appalachen deed mij versteld staan. Hij kent veel van die echte hillbilly-stuff. Dat nam mij voor hem in.

'De Don Gibson-song *Sea Of Hearbreak* kende ik al zo'n jaar of dertig en behoorde altijd al tot mijn favorieten. Mijn producer was ook nogal gek op Dean Martin en vroeg mij wat mijn favoriete song van hem was. Waarop ik zei: dat moet dan *Memories Are Made Of This* zijn. Die song heb ik zelf gezongen in de jaren vijftig, toen ik begon en nog maar weinig eigen repertoire had. Ik had net een of twee singles uit en vulde die tijdens optredens aan met de populaire songs van het moment: *The Wayward Wind*, *Sixteen Tons* en ook *Memories Are Made Of This*.

'De meeste songs waren echter mijn eigen keuze. *The One Rose* kende ik van Jimmie Rodgers, van een opname uit 1932, mijn geboortejaar. Veel zangers hebben die song later gecoverd, zoals Ernest Tubb, Red Foley en Hank Snow. Ik zing de oorspronkelijke versie met de oorspronkelijke tekst. Het was een van de eerste songs die ik als kind op de radio hoorde.

'*Meet Me In Heaven* is een song die ik voor June (Carter-Cash) heb geschreven. Een spiritual. Ik geloof in 'voor altijd'. *Kneeling Drunkard's Plea* is een song die June in 1947 met haar zussen

Helen en Anita heeft geschreven. Wij hoorden hem op een tape van de Louvin Brothers toen Rick en ik met Tom Petty en zijn jongens op zoek waren naar mogelijke songs voor het album. Tom en Mike (Campbell) zijn in het zuiden opgegroeid en gek op die country-stuff. Een van hen had die Louvin Brothers-tape meegenomen. Het was hun eerste plaat en *Kneeling Drunkard's Plea* stond erop. Iedereen was er meteen weg van, maar ik hield mijn mond, want ik wist wie het geschreven had. Tijdens de opname kwam June langs en toen zij hoorde wat wij aan het opnemen waren werd zij helemaal gek.

Johnny Cash werd geboren in het gehucht Kingsland, Arkansas, maar verhuisde op 3-jarige leeftijd met zijn ouders naar het verderop gelegen Dyess.

'Het was geen stad of dorp maar een gemeenschap van zo'n twee-à drieduizend boeren op een gebied van zo'n veertienduizend hectares. Dat land hadden we gekregen in het kader van een door President Roosevelt opgezet rehabilitatieproject voor boeren die in de Depressie alles waren kwijtgeraakt. Wij hadden een huis, een schuur en twintig hectares om katoen te verbouwen. Het was nog een jungle toen wij er kwamen, maar met bijlen, zagen, muilezels en dynamiet werd het gebied bouwrijp gemaakt. Het was heel vruchtbaar land -van die dikke, zwarte Deltamodder- en iedereen die oud genoeg was om te werken werd ingezet. Als kind bracht ik emmers water naar de plukkers die in de brandende zon veel vocht kwijtraakten en dus veel water nodig hadden. Vanaf mijn negende heb ik ook op de katoenvelden gewerkt. Op mijn twaalfde werkte ik tien uur per dag. Het hele gezin werd ingeschakeld: mijn moeder, mijn twee oudere broers en later ook mijn jongere broer. Wij hadden immers geen geld om personeel aan te nemen. Het was zwaar werk, maar het was een goed en eenvoudig bestaan.'

De song *I Never Picked Cotton* op zijn nieuwe CD dienen wij dus met een stevige korrel zout te nemen. Cash heeft in zijn werk altijd het lief en leed van de gewone man centraal gesteld. Hij heeft het succes nooit naar zijn hoofd laten stijgen.

'*Country music and country people should keep it down to earth.* Ik begrijp de country-muziek van nu niet. Er zijn erbij die heel veel succes hebben, die vier tot vijf miljoen exemplaren verkopen van elke plaat die zij uitbrengen, die shows doen die zo'n 25 duizend dollar per avond kosten en die met vrachtwagens vol apparatuur door het land trekken... De Country-muziek heeft zich enorm ontwikkeld, maar ik weet niet of ik het nog wel country kan noemen. Je moet ergens een lijn trekken. Country is muziek voor gewone mensen en in principe heb je aan een gitaar, eventueel aangevuld met bas en drums, al genoeg.'

In een bepaald opzicht zou je een nummer als *Born To Lose* als Cash' lijklied kunnen beschouwen. Waar mensen in de verdrukking zitten staat John paraat. Of het nu de Amerikaanse indianen zijn of de bewoners van Folsom Prison of San Quentin.

'Als kind had ik nooit iets gemerkt van raciale onverdraagzaamheid of discriminatie, maar toen ik in dienst kwam bij de luchtmacht des te meer. Een van mijn beste vrienden was een indiaan en later in de muziek leerde ik Peter La Farge kennen, een volbloed Hopi-indiaan (schrijver van *The Ballad Of Ira Hayes*, dat nog altijd door Cash wordt gezongen -BvdK). Hij kwam naar Nashville om zijn songs voor mij te zingen. Ik mocht hem heel erg. Een schat van een man. Zijn vader, Oliver La Farge, had een bekrond boek geschreven: *Laughing Boy*. Peter was erg intelligent. Ik heb enkele van zijn songs opgenomen, plus een paar van mezelf, op het album *Bitter Tears*. Hij stierf een paar jaar daarna. Ik heb mij altijd voor de indianen uitgesproken. Bijvoorbeeld tijdens mijn tv-shows.'

Toen Cash tijdens een van die tv-shows iets te amicaal deed tegen de (zwarte) country-zanger Charlie Pride kwam hem dat op een heuse dreigbrief van de Klu Klux Klan te staan.

'Die hangt nu ingelijst op mijn kantoor. Ik vroeg aan mijn advocaat: moet ik dit serieus nemen? Hij zei: Nee, maar het is altijd goed te weten wie je vijanden zijn.

'In '56 had ik al een verzoek gekregen van de directeur van de staatsgevangenis van Huntsville, Texas, om te komen zingen, naar aanleiding van het succes van *Folsom Prison Blues*. Ik heb aan de jaarlijkse Texas Prison Rodeo meegedaan. Daarna kreeg ik de reputatie van iemand die goed was in het doen van dergelijke shows. In San Quentin hebben ze een traditionele feestmiddag op nieuwjaarsdag, waar ik in 1957 heb opgetreden en ook de drie daaropvolgende jaren. Het enthousiasme van die gevangenen bracht mij op het idee voor een live-album. In 1968 zei mijn producer Bob Johnstone dat hij er klaar voor was. Wij zijn toen naar Folsom Prison gegaan en Columbia heeft alles opgenomen. Vanwege het succes van dat album hebben wij het een jaar later nog een keer gedaan in San Quentin.

'Wij moeten de zondaars vergeven, maar voor de zonde moet ook betaald worden. Als christen dien je ook de wet te respecteren die zegt dat moordenaars streng gestraft dienen te worden. Wij moeten de gevangenen wel blijven bezoeken. Het is niet aan mij om te vergeven of niet te vergeven. Wel kan ik ze een beetje plezier bezorgen.'

Cash bemoeit zich met dit soort minderheidsgroepen puur uit humanitaire motieven. Van de politiek moet hij niet veel hebben. 'Ik heb niet gestemd,' zegt hij naar aanleiding van de recente presidentsverkiezingen in zijn land, 'Ik heb wel een voorkeur, maar als je op zo'n man stemt, raak je meestal na een of twee jaar zwaar in hem teleurgesteld. Dat risico loop ik liever niet. Amerika

ja, politiek nee. Al die schone beloftes, van beide kanten, kunnen toch nooit worden ingelost. Het is een mooi democratisch principe dat gewone mensen mogen stemmen en misschien zit ik fout door het niet te doen, maar ik heb nog nooit gestemd.'

Laat John maar zingen. Dat is wat hij het liefste doet en dat is waar zijn kracht ligt. Als kind zong hij met de radio mee en bezat hij het vermogen om een liedje na een- of tweemaal horen woord voor woord na te zingen. 'Dat is de gave die ik van God heb gekregen. Liedjes hebben ons door de moeilijke tijden heen geholpen. Ik had het werk in de katoenvelden anders niet volgehouden. Ik zong de hele dag. Liedjes van de radio, maar ook van de kerk.'

De muziek van Johnny Cash bevat elementen folk, gospel, country en rockabilly. Vreemd is dat niet, want, zegt hij: 'Alle Zuidelijke muziekstijlen zijn familie van elkaar. Rockabilly heeft geleend van de blues, bebop en country. Country is voortgekomen uit folk, maar ook uit de blues. Neem mijn nummer *Big River*. Dat schreef ik als een langzame blues, maar toen wij het in '56 opnamen wilde Sam Phillips dat wij het sneller speelden. Alles moest toen sneller, vanwege het succes van Elvis, denk ik. Rockabilly was voor mij een heel natuurlijke stap.'

Samen met zijn Sun-collega's Elvis Presley, Carl Perkins en Jerry Lee Lewis was Johnny te horen op het fameuze *Million Dollar Quartet*-album. Opgenomen op 4 december 1956 toen de vier elkaar in de Sun-studio troffen en spontaan aan het zingen sloegen, maar pas in 1990 officieel uitgebracht. Drummer op die plaat is W.S. Holland, destijds de vaste drummer van Carl Perkins, maar de laatste dertig jaar een van Johnny Cash' Tennessee Three. Volgens de 'liner notes' bij de CD werd Cash pas in een later stadium door Phillips gebeld en is hij niet of nauwelijks te horen. Dat verhaal blijkt echter niet geheel te kloppen.

'Het was een opnamesessie voor Carl Perkins en ik was samen met Carl als een van de eersten aanwezig. Elvis kwam langs met zijn vriendin en de sessie werd even stilgelegd. Elvis ging achter de piano zitten en begon te zingen. Wij zongen een paar liedjes en Jerry Lee Lewis kwam erbij. Elvis zong de meeste songs in een toonsoort die te hoog of te laag voor mij was, dus deed ik mijn best met een hoge stem mee te zingen. Bovendien stond ik aan de andere kant van de piano dan waar de microfoon stond. Zelf kan ik mijn stem er een paar maal uithalen, al zing ik voor mijn doen vrij hoog. Toen RCA de plaat uitbracht als een album van Elvis zeiden ze dat ik er niet op stond. Ik heb dat maar zo gelaten, want ik wilde geen problemen maken, maar ik was er wel degelijk bij en heb volop meegedaan. Toen Elvis en zijn vriendin weer vertrokken zijn wij gewoon met de Perkins-sessie doorgedaan.

'Het belangrijkste dat wij met elkaar gemeen hadden was onze liefde voor gospel-songs. Elvis vroeg mij of ik nog een paar goeie Bill Monroe-songs kende en ik noemde ze een voor een op. Hij bleek de meeste te kennen en wij hebben er toen een stuk of vier gezongen. Elvis was gek op de Blackwood Brothers. Dat was een gospel-kwartet. Hij hield van zwarte gospels als (zingt) *Gonna lay down my burdens/ Down by the riverside...*

'Ik ben viermaal met Elvis op tournee geweest in die beginjaren. Dat waren package tours. Wij hadden altijd erg veel lol. Elvis was negentien en alle meisjes zaten achter hem aan. Hij pikte er een uit die hem beviel, maar er bleven er voor de rest van ons altijd genoeg over!

Twee nummers uit zijn Sun-tijd heeft Cash voor *Unchained* opnieuw opgenomen, op verzoek van zijn fans, zegt hij.

'*Country Boy* stond op mijn eerste Sun-elpee en ik wilde het altijd al eens opnieuw doen, maar pas nu met Tom Petty & The Heartbreakers was de tijd rijp. En *Mean Eyed Cat* schreef ik in

1955. Ik had toen twee coupletten, want hij was nog niet af, maar Sam Phillips zei: ik wil het uitbrengen zoals het nu is. Als mensen ooit tegen mij zeiden: je zou *Mean Eyed Cat* nog een keer moeten opnemen, dacht ik: dan moet ik het eerst afmaken. Dat is nu gebeurd.'

Cash heeft ook altijd jonge artiesten gesteund in hun weg naar de top. Hij nam als een der eersten een nummer van de jonge Kris Kristofferson op (*Sunday Morning Coming Down*) en bracht Larry Gatwin, The Oakridge Boys en de Stadler Brothers onder de aandacht van de platenindustrie. Samen met Kristofferson, Willie Nelson en Waylon Jennings vormt hij de supergroep The Highwaymen, die met tussenpauzes platen maakt en tournees doet. Momenteel even niet, maar de relatie tussen de vier country-groten is nog altijd wonderbaarlijk goed. 'Wij zijn nog steeds erg goede vrienden.'

In 1994 was Johnny Cash als soloartiest in één klap helemaal terug met het door Rick Rubin geproduceerde *American Recordings* en een gastrol op het U2-album *Zooropa*. De op dat moment bijna 65-jarige zanger bracht een serie van vijf door Rubin geproduceerde albums uit, verzameld in een box getiteld *Cash Unearthed* (American 2003) en toonde zich in meerdere opzichten een springlevende legende. Het feit dat hij een bypass-operatie had ondergaan maakte dat hij zijn eerste hit *I Walk The Line* elke avond met nog meer overtuiging zong: *I keep a close watch on this heart of mine...*

Een lange, indrukwekkende carrière van The Man In Black, van 1955 tot 1996, van Sam Phillips tot Rick Rubin.

'Sam leefde in een heel andere tijd, maar zijn houding ten opzichte van het opnemen van een plaat was niet zoveel anders dan die van Rick nu. Zij staan voor alles open: *what have you got?* Rick is

misschien nog opener, omdat hij in nog meer stijlen thuis is dan Sam was. Rick kan in de oude hardcore country op zoek gaan naar goede songs of naar de top rock-bands van nu luisteren of er iets tussen zit wat wij kunnen gebruiken.'

Kort na dit vraaggesprek in een hotel in San Francisco in 1996 besloot Johnny Cash om zijn gitaar aan de wilgen te hangen. Hij tobde steeds meer met zijn gezondheid en tournees vielen hem te zwaar. Wel bleef hij met Rick Rubin in de studio actief. De laatste kwam kort voor zijn treurige heengaan uit: *Hurt*, een aangrijpende cover van een door Trent Reznor (Nine Inch Nails) geschreven nummer:

*I hurt myself today
To see if I still feel
I focus on the pain
The only thing that's real
The needle tears a hole
The old familiar sting
Try to kill it all away
But I remember everything'*

Nadat zijn levens- en podiumpartner June Carter Cash op 15 mei was overleden en Johnny had aangespoord gewoon door te gaan met werken, luidde voor hem vier maanden later, op 12 september 2003, al de doodsklokken. Hij leed o.a. aan diabetes, maar algemeen wordt wel aangenomen dat hij is gestorven aan een gebroken hart.

2. Psychedelische Rock

*Arthur Lee & Love: Forever Changes*³

‘Wij waren de eerste multiraciale groep en ook de eerste rockgroep die op het Elektra-label werd uitgebracht,’ aldus zanger en songschrijver Arthur Lee, die van profetische gaven blijk gaf toen hij in 1965 - twee jaar voor de Summer of Love - zijn bandje de naam Love gaf.

Lee kwam oorspronkelijk uit Memphis, verhuisde als tiener naar Los Angeles, waar hij samen met Byrds-roadie Bryan MacLean The Grass Roots oprichtte, een naam die vrij snel gewijzigd moest worden, omdat er al een (bekendere) groep van die naam bestond. Het eerste album, *Love*, verscheen in 1966 en de van dat album getrokken single *Little Red Book*, een compositie van Bacharach en David, werd een hit. In 1967 bracht Love twee voor die tijd elementaire albums uit: *Da Capo* en *Forever Changes*. Kant twee van *Da Capo* bevatte slechts één nummer: de bijna twintig minuten durende rock-jam *Revelation*, een idee dat spoedig grote navolging kreeg. *Forever Changes* was een ambitieus werkstuk, waarop (al dan niet geïnspireerd door ‘Sgt. Pepper’) tal van ‘exotische’ instrumenten te horen waren als klavecimbel, cello en Franse hoorn. Ook de songtitelkeuze viel meteen op: *Maybe The People Would Be The Times Or Between Clark And Hilldale*, of: *The Good Humor Man He Sees Everything Like This*. Wie de plaat nu opzet kan niet anders dan concluderen dat de muziek de tand des tijds prima heeft doorstaan. Vervolgens ging het bergafwaarts met Love. Lee heeft het in verschillende bezettingen nog een paar maal geprobeerd, maar de magie leek verdwenen. Ook zijn solowerk (*Vindicator* en *Arthur Lee*) maakte weinig indruk. In 1992

verscheen, na meer dan tien jaar waarin niets van hem werd vernomen, op het Franse New Rose-label een nieuwe CD, getiteld *Arthur Lee And Love*, waarop de oude vonk nog altijd niet geheel verdwenen blijkt te zijn. Lee is ouder geworden, maar zoals hij tegenover mij zit met zijn Afrokapsel, kleurrijke sjaltjes en onafscheidelijke hasjpijpje lijkt hij nog altijd heel erg op de Arthur Lee van zijn platenhoezen van vroeger. Ook zijn filosofie blijkt praktisch onaangetast.

'De naam van mijn groep is Love. Dat is mijn boodschap, nog altijd. De meeste mensen zijn goed. Er worden fouten gemaakt, maar de meeste mensen die ik tegenkom zijn goed. Tot je de tv aanzet en op het nieuws geconfronteerd wordt met alle slechtheid. De dieven en moordenaars die je op tv ziet behoren tot een kleine groep, die echter veel publiciteit krijgt, waardoor mensen de indruk krijgen dat er erg veel slechteriken rondlopen, wat niet zo is. Onwetendheid baart onwetendheid.

'De sixties vormden de mooiste tijd van mijn leven. Het was heus niet allemaal love & peace, maar je zag wel hoe mensen bereid waren met elkaar te delen, hoe zij in kleding en haardracht hun vrijheidsbeleving uitdrukten. De manier waarop ik geaccepteerd werd en succes had met mijn muziek was daarvan het bewijs. Mijn muziek was anders dan die uit de jaren vijftig, mijn muziek was vrij. Ik wordt geïnspireerd door dingen die eeuwig zijn. Ik hou mij niet bezig met modes of trends. Ik geef weer wat ik zie en wat ik zag toen ik *Forever Changes* schreef, zie ik nog steeds. Er is niets veranderd, alleen de kapsels. People are people, man.

'De muziek waar ik naar luisterde was muziek van mensen als Bird (Charlier Parker), John Coltrane, Beethoven, The Byrds, The Beatles... Wat mijn teksten betreft ben ik beïnvloed door Bob Dylan, John Lennon, Malcolm X en Jesus Christus...

Arthur & Jimi

'Ik was goed bevriend met Jimi Hendrix. Wij hadden al eens samengewerkt bij de opname van een song van mij, getiteld *My Diary* in 1965 (van het zangeresje Rosa Lee Brooks -BvdK). Wij hadden pret gemaakt met een paar chicks. Later ontmoette ik hem opnieuw, in 1966 of '67 toen wij allebei beroemd waren. Wij werden vrienden. Vlak voor zijn dood hadden wij het plan voor een nieuwe band, bestaande uit Jimi, Stevie Winwood, Remi Kabaka en ikzelf. Wij hadden ook al een naam: Band Aid. Ik weet niet of Stevie ooit weet heeft gehad van deze plannen. Ik vroeg mij steeds af wie er zou moeten gaan zingen!

'Jimi's broer Leon logeert nog regelmatig bij mij. Hij werkt aan een boek over zijn broer. Wij schrijven ook samen songs. Leon gelooft niet dat Jimi echt dood is. Er waren niet genoeg drugs in zijn lichaam voor een overdosis. En hoe verklaar je dat hij springlevend rechtop in de ziekenwagen zat op weg naar het ziekenhuis? Bovendien had Mike Jeffery (Jimi manager -BvdK) toen hij bij dat vliegtuigongeluk omkwam net zes vliegtickets naar Zuid-Amerika gekocht... Dat is wat Leon zegt.

'Ik heb Jim Morrison geholpen aan het begin van zijn carrière. Ik heb Jack Holzman van Elektra op The Doors attent gemaakt. Pam Courson (Morrison's levenspartner) was mijn vriendin. Niet dat ik

verliefd op haar was, maar zij woonde bij mij in huis en ik hielp haar met allerlei zaken. Pam was een goeie meid. Ik zag haar na Jims dood. Ze lag helemaal in de vernieling. Ze werkte als prostituee, een bonestaak, een hoopje ellende. Je hoefde maar naar haar te kijken om te weten dat Jim echt dood was.

‘Ik heb me tien jaar geleden uit de muziek teruggetrokken. Mijn stiefvader had kanker en lag op sterven. Ik ben bij hem gebleven en heb hem verzorgd. Ik had genoeg van het leventje van een rock-ster en de hele ‘scene’ erom heen. Het heeft lang geduurd voor ik wist wat ik wilde doen. Uiteindelijk bleek de aantrekkingskracht van de muziek toch te groot. Mijn nieuwe album laat een diversiteit van stijlen zien. Daar hou ik van. Ik wil niet op één bepaalde stijl vastgepind worden. Mijn muziek is uniek. Tegenwoordig klinkt iedereen hetzelfde. Ik wil proberen anders te zijn. Ik heb nu nog zeker vier albums in mij. Ik kan nu ook weer enthousiast zijn over mijn oude songs, die ik nog steeds doe. Ik heb nu meer plezier in muziek maken dan ooit.’

NB. Het psychedelisch meesterwerk *Forever Changes* was nooit live uitgevoerd, mede omdat het oorspronkelijke album blazers en strijkers bevatte die niet tot de groep Love behoorden. Bovendien viel de groep door interne strubbelingen in 1969 uiteen. Twaalf jaar na bovenstaand interview gebeurde echter het ongelofelijke: een heuse live-uitvoering van *Forever Changes* mét blazers en strijkers, maar zonder de oorspronkelijke bandleden op één na: de man die alles schreef en zong en als gitarist te horen was: Arthur Lee. Lee had een brief uit Zweden ontvangen van muziekleraar Gunnar Norden die met zijn studenten op zoek was naar de bladmuziek. Die was er niet. De goede man heeft toen nog een paar maal de plaat opgezet en zelf een partituur gemaakt. Hij schreef dit aan Arthur met als PS'je: Mocht U *Forever Changes* ooit